

Mindig egy egy jót nevettem
A' nyögő szegényeken,
Kik szerelmet énekeltek,
Érzelegve szüntelen.

De szerelmes, jó barátim,
Tölem már ne féljete! —
Itt kezem rá! egyetérték
Én ezentúl véletek.

Uj hitem van: — — mert a' régít
Szétdulá Lilám' szeme;
Meghódoltam, őt imádom,
Életemnek mindene.

De tudjuk, hogy Husz' jutalma
A' reformért máglya lett:
Van jogom hát most itélni
Nékem is Lilám felett. —

Én tehát most azt itélem
Lányka, nagy kegyelmesen:
E' reformért éj örökké,
Légy örök szerelmesem!!

Ig.... di, Pápáról.

KARPÁTI LEVELEK.

II.

(A' deményfalvi barlang.)

(Folytatás 's vége.)

Kipótolni akarva a' hiányt, mely szerint első alkalommal Liptóban létemkor, e' megye' nevezetes barlangját megtekinteni elmulasztottam: úgy most annál örömebb siettem látására, hová is jelenleg vezetni szándékom a' nyájas olvasót.

A' Kant' anthropológiájában is nevezetesség gyanánt említett deményfalusi barlang mintegy órányira fekszik kelet-délnek Szentmiklóstól, hasonló nevű helység' határában. Regényes fekvésű majrok, hegylapályok és mormoló patak hasította völgynyílásba jutni először, mellynek fenyvesekkel benőtt hegyei alatt baloldalon nyúlik el a' barlang. A' bejáráshoz egy nagy hegyet kell mászni, mellyen a' barlang' torkolatjában le kell ismét menni, mi rosz, köves útja miatt nem kis fáradságba kerül. Az aggteleki be-'s lejárás ehhez képest kellemes séta. Valamint azonban a' barlangon kívül Deményfalun a' természet nagyszerű, 's e' részben evvel az aggteleki táj nem is hasonlítható: úgy boltozatainak nagysága, üregeinek változatossága 's a' csepegések' alakzatára nézve Aggtelek *) hasonlóan fölülmúlja Deményfalut, ámbátor ennek csepegései frisek, 's nem feketék még a' nézők' fáklyáitól. Meg van azonban Deményfalunak is saját felülmulhatlan különbsége, 's ez: külső léggeli ellenkező természete. Künn nyári nap 's iszonyú hőség volt, benn pedig téli légmérséklet uralkodott. Az üregek' falai mindenfelé fagyottak, havasak; 's itt ott egész jégdombok láthatók; hol pedig a' lég valamit lágyabb, ott a' csepegések lassan jegednek, 's jégsíkon egész jégoszlopok alakulnak, mellyek leggyönyörűbb látványát tesz a' barlangnak, de a' járókra legveszedelmesebbet, mert itt nincs semmi ügyelet kényelemre, 's egy kis nyaktörő domboz fagyott és függőlegesen

*) L. Aggteleket bővebben leírva tölem az 1810-ki Társalkodóban

álló létra volt minden, mit e' részben a' barlangban találtam. Fafáklyát sem lehet kapni, annál kevesebbé viaszkost, nem még — rendes vezetőt sem. Egy parasztszózzal 's pár fagygyú gyertyával bolyongtam le föl az üregekben, míg vezetőm ingében és keztyüiben kezeivel a' hideget kitarthatá, miután előbb mintsem ohajtottam volt, föltérni kényteleníttem a' külső olvasztó nap' déli sugaraira.

III.

(Árva és Trencsénmegyék. — Borsiczky István. — A' szülői sziklák. — Az utolsó Illésbázy. — Trencsén vára 's városa. — Trencséní fűrdő. — Lengyelek.)

Liptót elhagyván Trencsénbe vevém utam', mely a' szegény de tiszta 's csinos lakokkal bíró, szorgalmas népű Árva megyén visz keresztül. E' megye' utja az ország' legjobbjai közé számíthatik, 's az ezen fekvő kubinyi szép völgyet regényességre nézve nem sok mulja fölül a' hazában. Kubiny a' megyének székvárosa, különös említésre méltóval nem bír. Húzamos és kopár hegyek választják Árvát Trencséntől, melyek' áthaladtával ismét a' Vág hasított a kies tájra jut az utas, mellyen le egész Trencsén városáig a' hegyek' ormain régi váromladékok, lent a' sikon pedig újabb kastélyok, népfalvak és mezővárosok gyönyörködtetik szemeit. Nevezetesb helyek a' viz' jobb oldalán a' gyáripáros Varin, a' Sina báró' ropant épületivel ékes Teplicska, falüreg-ről történetéről ismeretes Budetinvára, Eszterházy herczeg' Bits nevű városa, Mednyánszky' vági utazásából ismeretes Oroszlánkönek alig látszó romjai, és lejjebb Podbragy régi vára 's mostani

új kastélya, előbb Szapáryak, jelenleg Ullmann' birtoka, és a' regényes helyzetű Szkalka' egykori kolostorának fekete falai, végre beljebb a' morvahatáron Drietoma a' „rendületlan hívségű“ hazafi, számos évig volt alispán és országgyűlési követ Borsiczky István' laka.

A' nemzetes Csák Máté' régi városát közelebről ohajtván megsejmelni, némi szünet után ujlag utnak indultam. Az ut Árvából jöve a' Vág' bal partjára tér 's a' régi Zsolna városon visz keresztül, hol a' magyar protestantismus legelső zsinatát tartotta volt Turzó Ferencz' szárnyai alatt. — Zsolnán alul fekszik a' merész Hricsóvár' szép omladéka, melly alatt az országutról balra letérve csak hamar eljuthatni ama híres szülői sziklákhoz, melyek bámulatos szépségű, egymástól bizonyos arányban levő, mintegy faragott oszlopzatokként magasan mint megannyi tengeri őrtornyok állnak elő számtalan csoportokban, mik ismét a' hegy fölül tekintve úgy látszanak, mintha a' tenger' hullámai az isten' parancsszárára kövé alakultak volna. Gyönyörű látvány, mellynek Európában, sőt a' világon kevés leszen párja. És mégis nemcsak a' külföld, de minmagunk sem ismerjük hazánk' geographiai nevezetességeit, minnek egyik sőt egyedüli okát ott találom: hogy nem birunk egyetlen egy félig tökéletes képgyűjteménnyel sem, melly egy pillanatra előnkbe ábrázolná, és rövid de lelkes szöveggel megismertetné hazánk' „ugy természetileg mint művészileg nevezetesb, szebb helyeit.“ És milly remek, milly tökéletes mintául szolgálhatna e' részben mindezenre nézve Meyer' derék Universuma!